

EMAKUMEA. Generoaren gaia aztertzen duten 2.500 liburu eta 1.100 dokumentu bildu dituzte, besteak beste

Emakumea, Generoa eta Feminismoa Bibliografia Fondoa inauguratu dute Ibaetako kanpusean

Eider Goenaga | DONOSTIA

Emakumea, Generoa eta Feminismoa izeneko bibliografia fondoa inauguratu zuten, atzo, EHUko Donostiako kanpuseko Filosofia eta Hezkuntza Zientzien fakultatean. Guztira 2.500 liburu, 1.100 dokumentu, emakumearen gaiarekin lotutako nazioarteko 45 aldizkaritako aleak, bideoak eta paskinak eta kartelak biltzen ditu fondo horrek. Dokumentazio guzti hori Filosofiako fakultateko dekanok Maite Rekarteren izena daraman aretoan dago bilduta, eta bertako ikasleei edota gaiarekin lotutako ikerketaren bat egin nahi duen edonoren esku izango da, aurrerantzean.

Emakumeari Buruzko Ikerketarako Mintegiak 1981. urtean hasitako lanaren fruitua da fondo hori, eta Teresa del Valle irakasleak zuzendu du horren inguruan egindako lana azken bi urteetan. Aurrerantzean ere aipatu gaiak biltzen dituzten dokumentu, liburu eta lanak biltzen jarraituko dute, eta beka-dunen esku izango da horren eguneroko gestioa.

Teresa del Valle berak, EHUko Gipuzkoako kanpuseko errektoreorde Frantziska Arregik eta Filosofia eta Hezkuntza Zientzien fakultateko Luis Lizasoain dekanok egin zuten fondo berri horren aurkezpena; eta guztiek EHUari, Emakunderi, Gipuzkoako Foru Aldundiari eta Donostiako Udalari egin zieten erreferentzia, «eskainitako laguntza eskertzeko».

«Emakumearen historia berreskuratu»

Teresa del Valle irakasleak laburrean azaldu zuen bibliografia fondo horrek esan nahi duena. «Feminismoa ekimen marginal gisa hasi bazen ere, azken urteetako mugimendu politiko garrantzitsuenetakoa bilakatu da. Eta fondo honekin emakumeen historiaren zati bizienetakoa berreskuratu nahi izan dugu: isiltasunez, ekintzez eta gatazkaz betetako historia», azaldu zuen.

Luis Lizasoain jarduneko dekanok «fondoaren garrantzia kuantitatiboa eta kualitatiboa» nabarmendu zuen, «fakultatean jarduten duten ikasleentzako zein kanpotik etor daitezkeen guztiendako oso baliogarria izango delako». Arregik ere ideia bera azpimarratu zuen bere parte-hartzean.

TERESA DEL VALLE EHU-KO ANTROPOLOGIA SOZIALEKO IRAKASLEA

GARI GARAIALDE

«Emakumearen gaia oso alor erakargarria da ikerlari ororentzat»

Eider Goenaga | DONOSTIA

Teresa del Valle EHUko Antropologia Sozialeko irakaslea da, Emakumeari Buruzko Ikerketarako Mintegiko kidea. Bera izan da Emakumea, Generoa eta Feminismoa bibliografia fondoaren bultzatzaile eta arduraduna.

■ **Gaur inauguratu den fondoak ba al du liburu, dokumentu eta bestelakoak biltzen jarraitzeko asmorik, edo orain arte egindakoarekin geldituko da?**

Fondoa etengabe joan da handitzen, proiektua abian jarri zen urte beretik, 1994tik, sistematikoki liburu, aldizkari eta bestelako dokumentuak biltzen joan baikara. Gainera, urteotan ikerketa lanak ere egin dira, eta horiek ere bildu ditugu. Orain, jarraipena emango zaio biltzeko lan horri.

■ **Emakumea, Generoa eta Feminismoa fondoan zein garaitako dokumentuak aurkitu daitezke? Zein da dokumenturik zaharrena?**

Bildu diren dokumentu garrantzitsuenak 60ko hamarkadatik honakoak dira. Izan ere, hamarkada horretan hasi ziren EEBBetan emakumei buruzko ikerketek bultzada eta garrantzia ematen.

■ **Bildutako guztien artean bat aipatzekotan, zein nabarmenduko zenuke?**

Oso bilduma garrantzitsua jaso dugu, Sally Hacker-en bilduma hain zuzen ere. EEBBetako soziologoa zen Sally, eta Euskal Herrian egon zen MCCko kooperatibetan emakumeek betetzen zuten lekua ikertzen. 1988an, zendu zenean, haren senarrak EHUari eman zizkion Sallyk egindako ikerketak. Ingelesezt daude testu gehienak, eta antropologia, soziologia eta feminismoaren gaiak lantzen ditu.

■ **Askotan gertatzen al da pertsona pribatuak dokumentu iturri izatea?**

Hemen ez da oso ohikoa pertsona pribatuek erakunde publikoei aportazioak egitea; baina EEBBetan, adibidez, eguneroko ogia da. Beraz, nik uste dut horrek adibide izan behar duela gu guztiontzat. Garrantzitsua izango litzateke jendeak gordeta izan ditzakeen gutun zaharrak, egutegiak, argazkiak edota bestelako dokumentuak ematea. Dokumentu guzti horiek oso erabilgarriak izan daitezke ikerketarako.

■ **Liburuez gain, zer gehiago aurki daiteke fondo honetan?**

Nik literatura grisa bezala eza-gutzen denaren garrantzia nabarmenduko nuke; alegia, paskinak, kartelak... Horiek momentuan bertan jasotzen ez badira, galdu egiten dira;

baina oso garrantzitsuak dira emakumean edota feminismoan oinarritzen diren bestelako literatura moduetan agertzen ez diren gaiak lantzen dituelako. Garrantzitsuak dira ere emakumearen gaia lantzeko egindako topagune, mintegi eta halakoetan bildutako agiriak. Horiek ere historia zati inportante bat biltzen dute, eta gaur egun gaia-aren inguruko ikerketak egiterakoan oso baliagarriak izaten dira.

■ **Zeintzuk dira emakumearen eta generoaren inguruan gehien lantzen diren ikerketa gaiak?**

Ikerketa helburu izaten ari diren gaiak asko dira: aldaketaren azterketa eta horren ondorioz sortzen diren emakume edota gizonezko tipo ezberdinak; nola eraikitzen ditugun gizon-emakumeek gure identitate sozialak; euskararen belaunaldiz belaunaldiko transmisioan emakumeak izandako garrantzia; emakumea eta kirola; generoak migrazioa eta globalizazioarekin duen harremana; generoa eta pobrezia; homosexualitatea... Horiek dira, besteak beste, burura datozkidan gaiak, egin diren edo egiten ari diren tesi-tan proposatu direnak.

■ **Azken urteetan alardeek eta jaietako bestelako ekimenak polemika iturri izan**

GAI MARGINALA

«Emakumearen gaia lehen marginala bazen ere, egun punta-puntakoa da»

GIZARTEARI ONURA

«Barneratuta dago alor hau lantzeak gizarteari begira izan dezakeen garrantzia»

dira Euskal Herrian. Gai hori izan al da ikerketa iturri?

Bai, noski. Genero harremanak eta erritoetan izan dezaketenen espresioa eguneko gaia da, eta Emakumearen Institutuko kide batek landu du, hain zuzen ere, alardeen gaia.

■ **Generoa, emakumea eta feminismoa bezalako gaien inguruan ikerketak egiterakoan zein zailtasun aurkitzen dira?**

Gaur egun ezin daiteke esan zailtasun handia dagoenik. Dokumentazioa dagoeneko ugaria da, bai Euskal Herrian eta baita kanpoan ere. Bestalde, unibertsitateetan ere jada antropologia, soziologia eta bestelakoetan asignatura gisa ematen den gaia da generoa, eta jakintza maila handia da. Kongresuak, topaguneak eta mintegiak ere maiz egiten dira. Beraz, lehen marginala bazen ere, gaur egun punta-puntan dagoen ikerketa alorra da. Beraz, gaur egun zailtasunik bat ere ez. Alderantziz, generoaren, emakumearen eta feminismoaren alorra erabat erakargarria da ikerketa lan ezberdinak abiatu nahi dituen ororentzat. Izan ere, intelektualki erronka garrantzitsua jartzen du mahai gainean, ikerketa gatazka ezberdinekin lotzen baitu: generozko indarkeria, pobrezia emakumeengan...

■ **Gizonezkoek badute joera gai hauen inguruko ikerketak planteatu eta lantzeko?**

Egia da gaia lantzen hasi zenean, duela 30-40 urte, emakumeak izan ginela horren bultzatzaile nagusiak; gabezia eta bazterketa sozialarekin lotutako erreflexioa baitago orduan sortutako mugimendu horren oinarrian. Baina gaur egun gizon ugariak dute interesa, eta gainera gero eta barneratuagoa dago alor hau lantzeak gizarteari begira izan dezakeen garrantzia.